

Komiténnotat til Folketingets Europaudvalg

Dato
4. december 2023

Kommissionens forslag til revision af forordning (EU) 327/2011 om miljøvenligt design af ventilatorer i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF af 21. oktober 2009

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 10. november 2023 fremsat forslag til revision af forordning om krav til miljøvenligt design af ventilatorer. Anvendelsesområdet omfatter ventilatorer, der enten integreres i andre produkter, eller fungerer som selvstændige enheder. Der er tale om ventilatorer, der anvendes i industri og erhverv. Anvendelsesområdet omfatter ikke ventilationsaggregater til boligventilation - disse produktgrupper reguleres i øvrige ecodesign- og energimærkningsproduktforordninger.

Ecodesign regulerer energi- og ressourceeffektivitetskrav og informationskrav. Hermed sikres et velfungerende europæisk marked for produkter af høj energi- og ressourceeffektivitet, lige konkurrencevilkår for virksomheder samt mere energi- og ressourceeffektive produkter til forbrugerne.

Forslaget er sat til afstemning på et møde i Den Regulerende Komite for Ecodesign den 12. december 2023. Ikrafttrædelsestidspunktet er ikke specificeret, men retsakternes bestemmelser forventes at finde anvendelse i hhv. ultimo 2025 og ultimo 2026.

Forslaget vurderes at have mindre statsfinansielle konsekvenser i form af mindre elafgiftsprovenu. Forslaget vurderes hverken, at have væsentlige samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser, og vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Regeringen er positiv over for forslaget og lægger vægt på, at ecodesignkravene bidrager til EU's klima- og energimål og til de ressourceeffektivitetsmål, der er fastsat i handlingsplanen for cirkulær økonomi 2020, ved at forbedre energi- og ressourceeffektiviteten for produktgruppen

Regeringen agter at stemme for forslaget.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen har den 10. november 2023 fremsat forslag til revision af forordning (EU) 327/2011 om krav til miljøvenligt design af ventilatorer med en elektrisk effekt mellem 125W og 500kW.

Forslaget til forordning er fremsat med hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF (ecodesigndirektivet) om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter.

Forslaget skal behandles efter forskriftsproceduren med kontrol, jf. artikel 5a i Rådets afgørelse 1999/468/EF, og det forventes, at forslaget bliver sat til afstemning på den Regulerende Komité's møde den 12. december 2023.

Ved kvalificeret flertal for forslaget i komitéen, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig imod inden for tidsfristen.

3. Formål og indhold

Ecodesigndirektivet med tilhørende harmoniserende produktforordninger er et vigtigt redskab, der bidrager til den grønne omstilling, ved at øge energieffektiviteten og miljøbeskyttelsesniveauet af produkter og apparater på det europæiske marked.

Formålet med ecodesigndirektivet er at bidrage til EU's klima- og energimål samt til de ressource- og effektivitetsmål, der er fastsat i EU's handlingsplan for cirkulær økonomi 2020.

Revisionsstudiet for ecodesign-reguleringen for ventilatorer har påvist, at den eksisterende regulering har bidraget betydeligt til reduktioner af elforbrug og drivhusgasudledning; 14 TWh årligt fra 2020 svarende til 5 Mt CO₂e, stigende til 27 TWh om året fra 2030, svarende til 8 Mt CO₂e. Revisionsstudiet påviser desuden et betydeligt additionelt energibesparelsespotentiale for omkostningseffektive forbedringer af produktgruppen. Hovedsageligt gennem mere ambitiøse energieffektivitetskrav, udvidelse af anvendelsesområdet og en generel skærpelse af definitionerne i reguleringen for at lukke eksisterende loopholes.

Den reviderede retsakt har til formål at højne energi- og ressourceeffektiviteten bl.a. ved at stille krav, som fremmer produkter med høj energieffektivitet. Desuden stilles krav, som faciliterer reparation og vedligehold gennem bl.a. informationskrav og tilgængeliggørelse af reservedele. Samtidig er revisionen fremsat med henblik på at sikre en fortsat udvikling af produktområdet og dermed muligheden for at høste omkostningseffektive energi- og ressourcebesparelser.

Reguleringen er målrettet producenter, importører og bemyndigede repræsentanter. Harmoniserede produktkrav sættes med henblik på at sikre lige konkurrenceforhold for industrien og klare rammer for tilsynsmyndighedernes markedstilsyn.

Foreslåede krav

Anvendelsesområdet omfatter ventilatorer (med en elektrisk effekt mellem 125W og 500kW), som er defineret ved, at de er beregnet til at ventilere områder, som ikke anvendes til beboelse. Anvendelsesområdet foreslås udvidet til bl.a. tunnelventilatorer. Anvendelsesområdet omfatter altså hverken komfortventilatorer til indendørsbrug, ventilatorer til udluftningsbrug i emhætter, eller ventilationsaggregater, som anvendes til boligventilationssystemer - disse produktgrupper reguleres under en række andre ecodesign- og energimærkningsproduktforordninger.

Forslaget indeholder en række krav, der skal understøtte øget energi- og ressourceeffektivitet:

- stramning af krav til minimal virkningsgrad (energieffektivitet) til de forskellige typer af ventilatorer i anvendelsesområdet,
- informationskrav angående virkningsgraden i forskellige kapacitetsniveauer,
- krav om tilgængeligheden af reservedele og reparations- og vedligeholdsinstruktioner for professionelle reparatører,
- krav til den maksimale leveringstid for reservedele,
- informationskrav vedr. reparations- og vedligeholdelsesinstruktionernes indhold,
- krav til, at softwareopdateringer ikke må forringe produktets ydeevne, på en måde, så produktet ikke overholder gældende lovgivning,
- krav til, at produktet designet hverken må ændre performance under test eller efter en kort periode på markedet.

Effekt af reguleringen

Kommissionen vurderer, at effekten af forordningsrevisionen vil give en additional energibesparelse på 4 TWh pr. år i EU fra 2030, stigende til 12 TWh pr. år i EU fra 2040.

Ikræfttræden af krav og revision

Kravene introduceres på en sådan måde, at producenter har tid til at omstille deres design og produktion. Ifølge forordningsforslaget vil ændringen af de forskellige typer krav finde anvendelse fra hhv. slutningen af 2025 og ultimo 2026, med undtagelse af bestemmelser angående software-opdateringer og softwares indflydelse på efterlevelse og test, som vil finde anvendelse på et nøjere specificeret tidspunkt efter reguleringens ikrafttrædelsestidspunkt.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil, i overensstemmelse med den gældende komitéprocedure, udtale sig, efter at den relevante Regulerende Komité har behandlet forslaget. Der er endnu ikke fastsat dato for, hvornår Europa-Parlamentet forventes at behandle sagen.

5. Nærhedsprincippet

For overholdelse af nærhedsprincippet henvises til, at forordningsforslaget er udarbejdet med baggrund i Ecodesigndirektivet (2009/125/EF). Derudover er energieffektivisering og ressourceknaphed grænseoverskridende aspekter, hvor en koordineret indsats på EU-niveau er nødvendigt. Det har klare fordele frem for selvstændig regulering i de enkelte medlemslande.

Derfor er det regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Ecodesigndirektivet er gennemført i dansk ret i ecodesignloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 2166 af 29. november 2021 og ecodesignbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1321 af 9. juni 2021, herunder indeholdende kontrol- og straffebestemmelser.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forordningen vil være direkte gældende i Danmark og skal ikke implementeres i dansk lovgivning. En vedtagelse af forslaget medfører derfor ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

De forventede besparelser i elforbruget, jf. "Effekt af reguleringen", vil medføre et beskedent mindreprovenu fra elafgifter fra industrien.

Det bemærkes, at afledte nationale merudgifter som følge af EU-retsakter holdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillinger, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Regeringen vurderer, at forordningen ikke vil medføre væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser for forbrugerne, hverken industri, offentlig sektor eller husstande.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Regeringen vurderer, at de samlede administrative og økonomiske konsekvenser ved forordningen er under 4 mio. kr. Forordningen vurderes derfor ikke at medføre væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forordningen skønnes ikke, at få konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har den 15.-22. november 2023 været sendt i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsyning-, og Klimapolitik. Der er modtaget følgende høringssvar:

Brancheforeningen Cirkulær finder det positivt, at forordningen skal fremme reparation. Brancheforeningen støtter særligt, at reservedele tilgængeliggøres i en tiårig periode efter produktets markedsføring, samt informationskrav og procedurer, der fremmer reparationen. Brancheforeningen bifalder krav om, at reparations- og vedligeholdelsesinformation skal leveres inden for en arbejdsdag, og anbefaler fastholdelse af kravet om, at produkter skal kunne skilles ad med 'almindeligt' værktøj. Det ønskes, at forordningen specifikt havde adresseret design med henblik på genbrug af genbrugelige del, når et produkt ikke længere kan repareres.

Ydermere findes det beklageligt, at reservedele og manualer ikke gøres tilgængelige for alle, som har til hensigt, at reparere et produkt. Brancheforeningen bemærker, at den maksimale leveringstid på reservedele på otte uger, som gælder, hvis ikke andet er specificeret mellem producent og køber eller i produktinformationen, er så lang, at der er stor risiko for, at ventetiden afgør beslutning om, at købe nyt fremfor at reparere. Endelig spørges der til, hvilken indsats, der monitoreres og afgør overholdelsen af kravet om, at der skal være en rimelig pris for adgang til reparations- og vedligeholdelsesinformation.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at et flertal af medlemslande vil være positive over for det fremlagte forslag og vil stemme for forslaget.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter forslaget, som er med til at fremme et velfungerende europæisk marked for produkter med høj energieffektivitet og øgede energibesparelser. Energi- og miljøkrav til energirelaterede produkter sikrer dette, og medfører samtidig et lavere energi- og ressourceforbrug og en reduktion af CO_{2e}-udledningen for samfundet. Desuden opnår virksomhederne lige konkurrencevilkår på det indre marked, og industrien får mere energieffektive produkter, som er nemmere og mere omkostningseffektive, at få levetidsforlænget/repareret.

Regeringen støtter derfor, at produktforordning (EU) 327/2011 om krav til miljøvenligt design af ventilatorer revideres.

For at sikre en så effektiv regulering som mulig, hvor der tages højde for den nyeste teknologiske udvikling, vil regeringen arbejde for ambitiøse krav til energieffektivitet og ambitiøse krav til ressourceeffektivitet i form af øget reparérbarhed, herunder øget

tilgængelighed af reservedele. Desuden arbejdes for, at forordningens foreslåede anvendelsestidspunkt fastholdes og ikke udskydes.

Selv uden regeringens ønskede ændringer til forordningsforslaget vurderes det, at forslaget vil medføre lavere energi- og ressourceforbrug og deraf følgende CO₂-reduktion. Derfor agter regeringen at stemme for forslaget til gennemførelsesforordning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.